نگاه

تنظیم بازار به وزارت جهاد واگذار شد

● **فارس:** رییس کمیسیون کشاورزی مجلس گفت: تنظیم بازار و ذخیره‌سازی مواد پروتئینی، مواد لبنی و گندم و برنج به وزارت جهاد واگذار شد. عباس رجایی اظهار کرد: قانون انتزاع که بر اساس آن وظایف مربوط به وزارت جهاد کشاورزی باید از وزارت صنعت جدا شده و به وزارت جهاد الحاق شود، یک‌سال‌ونیم پیش تصویب شده اما اجرا نشده بود. وی افزود: کمیسیون کشاورزی مجلس به وزرا فراخوان داد و بر اساس صورتجلسه‌ای قرار شد تا از ۹دی تنظیم بازار مواد پروتئینی، مواد لبنی و واردات نهاده‌ها بر عهده وزارت جهاد باشد. رجایی گفت: از پایان دی‌ماه باید تنظیم بازار و نگهداری و ذخیره‌سازی گندم و برنج و اقلامی از این‌دست که مربوط به کالاهای کشاورزی است، باید به وزارت جهاد برگردد که در بودجه سال ۹۳ بر این موضوع تاکید شده است.

۴۴۷ میلیون دلار صادرات لبنیات با لغو ممنوعیت‌ها

● **شرق:** مدیرعامل شرکت بازرگانی صنایع شیر ایران گفت: دولت یازدهم با رفع ممنوعیت‌های وارداتی برای صادرات لبنیات کمک کرده است به طوری‌که آمار صادرات لبنیات طی چند ماه گذشته دوبرابر شده است. مهدی علی‌پور در جمع خبرنگاران با اشاره به آمار صادرات لبنیات گفت: صادرات در ۹ماهه امسال به ارزش ۴۴۷میلیون‌و۳۷۶هزاردلار انجام شده و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال به مرز ۶۳۵میلیون‌دلار برسد. به گفته او در حالی که در سال ۱۳۵۷ یک‌میلیون‌تن پنیر، ۵۴۷هزارتن کره و ۳۵۰هزارتن شیرخشک و ۱۰هزارتن خامه به ارزش ۴/۵میلیون‌دلار وارد کشور می‌شد، اکنون به جز کره در بقیه موارد صادرات وجود دارد. وی تاکید کرد: طی ماه‌های گذشته به دلیل رفع موانع صادراتی نسبت صادرات ۳۵/۷درصدی فرآورده‌های لبنی نسبت به صنایع غذایی به ۴۲/۶درصد افزایش داشته است. مدیرعامل شرکت بازرگانی صنایع شیر ایران درخصوص مشکلات و راه‌حل‌های صادرات لبنیات گفت: قیمت‌های غیرواقعی اظهارنامه‌ای محصولات لبنی در گمرک مشکل‌ساز است، پیشنهاد می‌شود این قیمت‌ها به‌روز شود زیرا در حال حاضر این نرخ‌ها ۱۰ تا ۳۰درصد بالاتر از نرخ واقعی است. علی‌پور گفت: مشکل بعدی قوانین دست‌وپاگیر بازرسی کالاهای صادراتی ایران به برخی از کشورهاست که پیشنهاد می‌شود حذف قوانین بازرسی کالاهای وارده از ایران که محدودیت‌های شدیدی به‌ویژه محصولات لبنی از تمام مرزها ایجاد کرده است، پیگیری شود.

پژویان، کارشناس اقتصادی در نقد تبصره ارایه‌شده از سوی دولت:

اشتباه «فاز اول» هدفمندی تکرار شد

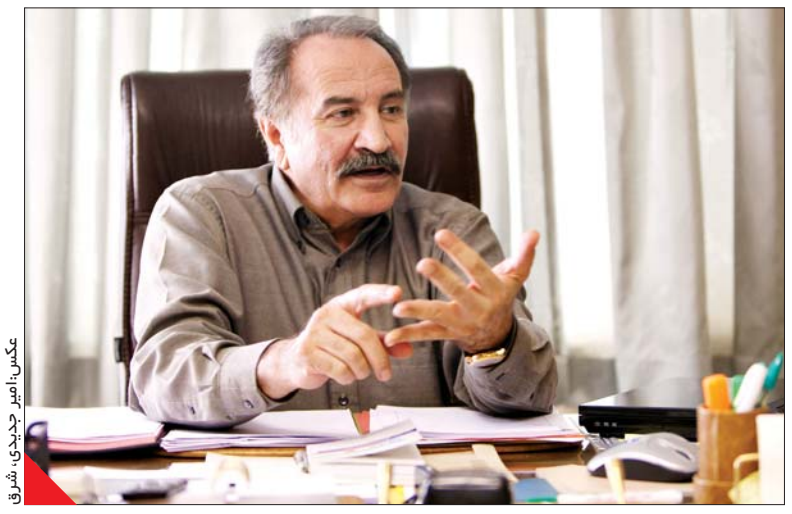
عکس: امیر جدیدی، شرق

مرضیه بیانی: دولت در تبصره‌ای که برای ادامه اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها به مجلس ارایه داده است، در عمل همان راهی را در پیش گرفته که فاز نخست دولت‌دهم رفته بود. تخصیص ۱۰هزارمیلیاردتومان یارانه برای بخش تولید، مسکن و خدمات بدون آنکه نحوه تخصیص مشخص باشد، نکته مورد انتقاد از سوی جمشید پژویان تحلیلگر مسایل اقتصادی است. پژویان معتقد است در فاز اول هدفمندی دولت فقط به تخصیص اسمی یارانه تولید اکتفا کرد و در آخر مشخص نشد این مبلغ صرف چه بخش و چه مواردی شده است. اکنون نیز هیچ نقشه‌راهی برای تخصیص ۱۰هزارمیلیاردتومان یارانه تولید تدوین نشده است. به عقیده او باید یارانه تولید به‌صورت هدفمند از طریق معافیت مالیاتی و نزولی‌کردن نرخ استهلاک برای بنگاه‌هایی که سریع‌تر از دیگران نسبت به جایگزین‌کردن ماشین‌آلات مدرن و دستگاه‌هایی با مصرف انرژی پایین‌تر اقدام می‌کنند؛ تخصیص یابد. هرچند رقم در نظر گرفته‌شده اندک است، اما در صورتی که این مبلغ به‌صورت هدفمند هزینه شود و هدف، اصلاح و افزایش بهره‌وری باشد، به طور قطع نتیجه دلخواه را به دنبال خواهد داشت. این تحلیلگر اقتصادی البته تبعات تورمی ناشی از افزایش قیمت حامل‌ها در سال بعد را نگران‌کننده ندانست. به گفته او در دور اول هم تورم ناشی از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها بسیار جزیی بود. آنچه اقتصاد کشور را بحرانی کرد و موجبات تورم فزاینده را فراهم کرد، تحریمی بود که در سال ۹۱ به آن دامن زده شد. بنابراین اگر در سال آینده تحریم‌ها ابعاد جدیدتری پیدا نکند و تنها تبعات ناشی از اجرای هدفمندی در جامعه نمود یابد، ما به‌طور حتم با تورم قابل‌توجه و نگران‌کننده‌ای مواجه نخواهیم بود. مشروح گفت‌وگوی «شرق» با جمشید پژویان تحلیلگر مسایل اقتصادی را در ادامه می‌خوانید:

تبصره‌ای که دولت برای هدفمندی یارانه‌ها به مجلس ارایه‌داده، ۶۳هزارمیلیاردتومان منابع درآمدی از محل افزایش قیمت حامل‌ها، ۴۰هزارمیلیاردتومان بازپرداخت نقدی به مردم، ۱۳هزارمیلیاردتومان سبد کالا و ۱۰هزارمیلیاردتومان بازپرداخت یارانه به بخش تولید، مسکن و خدمات پیش‌بینی شده است. آیا این همان ادامه روش فاز نخست هدفمندی نیست؟

در این چارچوبی که دولت در قالب تبصره، اجرای قانون هدفمندی را در سال ۹۳ پیش‌بینی کرده است، در واقع ادامه همان روش فاز نخست هدف‌گذاری شده است. تنها تفاوت آن با فاز اول تغییر کمی اعداد بوده و در اجرا تفاوتی به چشم نمی‌خورد. در این تبصره درصد بزرگی از منابع به صورت نقدی قرار است به مردم بازپرداخت شود. این کار در جهت جبران فشارهایی که بر مردم وارد خواهد شد از نظر دولت ضروری بوده است. ولی تخصیص سبد کالایی که با هزینه‌هایی بالاتر برای دولت قابلیت اجرا خواهد داشت، اشتباهی است که امیدواریم دولت از انجام آن صرفنظر کند.

نکته قابل‌تامل‌تر اما آنکه باز هم در این تبصره همانند گذشته آنچه مورد غفلت دولت قرار گرفته، مشخص‌نبودن نقشه راه برای حمایت از تولید است. دولت هرچند مقرر کرده که ۱۰هزارمیلیاردتومان به بخش تولید بازپرداخت داشته باشد اما بدون هیچ برنامه و راهبردی تنها تخصیص ۱۰هزارمیلیاردتومان پیش‌بینی شده است. در دوره قبل نیز عدم شفافیت نقشه راه سبب شد بخش عمده‌ای از منافع اصلاح انرژی از بین برود و اصلاحات مدنظر در تولید در جهت رفتن به سمت صرفه‌جویی مصرف انرژی اتفاق نیفتد. اکنون نیز عدم‌توجه به این موضوع اصلاح نسبی قیمت‌ها را از بین خواهد برد.

۱۰هزارمیلیاردتومانی که برای حمایت از تولید در نظر گرفته شده، آیا مشکلات تولیدکنندگان را پوشش خواهد داد؟

در دور قبل هم سهمی که برای مردم از یارانه نقدی در نظر گرفته شده بود، بسیار بالاتر از تولید بود. در تقسیم یارانه همیشه یک نوع هزینه و فایده وجود دارد. اگر افزایش رفاه کوتاه‌مدت مصرف‌کنندگان بر سایر اقدامات ارجح باشد، در بلندمدت زیان هر دو گروه را به‌دنبال خواهد داشت.

> **در فاز اول هدفمندی نیز دولت برآوردی از منابع حاصله داشت که با واقعیت نتوانست منطبق شود و کنشی برای تقاضای پیش‌بینی‌شده قایل نشدند. به عبارت ساده‌تر باید در نظر داشته باشید که افزایش قیمت هرچند مصرف را صفر نمی‌کند اما آن را کاهش می‌دهد**

شما به ضرورت ارایه نقشه راه برای حمایت از تولید اشاره کردید. به نظر شما راهکار منطقی دولت برای حمایت از تولید چیست؟

یارانه تولید باید به صورت هدفمند از طریق معافیت مالیاتی و نزولی‌کردن نرخ استهلاک برای بنگاه‌هایی که سریع‌تر از دیگران نسبت به جایگزین‌کردن ماشین‌آلات مدرن و دستگاه‌هایی با مصرف انرژی پایین‌تر اقدام می‌کنند؛ تخصیص یابد. هرچند رقم در نظر گرفته‌شده اندک است اما در صورتی که این مبلغ به‌صورت هدفمند هزینه شود و هدف، اصلاح و افزایش بهره‌وری باشد، به‌طور قطع نتیجه دلخواه را خواهد داشت.

منابع پیش‌بینی‌شده چقدر قابل تحقق خواهد بود؟

در فاز اول هدفمندی نیز دولت برآوردی از منابع حاصله داشت که با واقعیت نتوانست منطبق شود و کنشی برای تقاضای پیش‌بینی‌شده قایل نشدند. به عبارت ساده‌تر باید در نظر داشته باشید که افزایش قیمت هرچند مصرف را صفر نمی‌کند اما آن را کاهش می‌دهد. بنابراین آن میزان مصرفی که در فاز نخست پیش‌بینی شده بود، عملا محقق نشد و درآمد تخمین زده‌شده از سوی دولت به دست نیامد.

در هر حال اگر فرض بگیریم که منابع ۶۳هزارمیلیاردتومانی پیش‌بینی‌شده تحقق یابد؛ این افزایش قیمت حامل‌های انرژی چقدر تبعات تورمی به دنبال خواهد داشت؟

واقعیت این است که در دور اول هم تورم ناشی از اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها بسیار جزیی بود. آنچه اقتصاد کشور را بحرانی و موجبات تورم فزاینده را فراهم کرد، تحریمی بود که در سال ۹۱ به آن دامن زده شد. بنابراین اگر در سال آینده تحریم‌ها ابعاد جدیدتری پیدا نکند و تنها تبعات ناشی از اجرای هدفمندی در جامعه نمود یابد، ما به‌طور حتم با تورم قابل‌توجه و نگران‌کننده‌ای مواجه نخواهیم بود. البته این به شرطی اتفاق می‌افتد که دولت پایه پولی را افزایش نداده و با کسری بودجه قابل‌توجهی روبه‌رو نشویم.

اما افزایش قیمت‌ها قابل کتمان نیست.

برخی قیمت‌ها افزایش می‌یابد و باید هم این اتفاق بیفتد چرا که هدف آن است که قیمت‌ها نسبی و غیرواقعی خودشان را به سطحی واقعی نزدیک کنند. بنابراین انتظار آن را داریم که برخی کالاها و خدمات افزایش قیمت داشته باشند ولی این به معنی افزایش تورم در همه سطوح نخواهد بود.

سطح رفاه مردم تحت تاثیر اجرای این قانون تنزل پیدا نمی‌کند؟

مهم آن است که منافع عموم مردم را در میان و بلندمدت در نظر بگیریم. حفظ منافع کوتاه‌مدت بدون در نظرداشتن آینده مسلما ارزشمند نخواهد بود. جمعیت ۷۰میلیون‌نفری کشور با امید به زندگی منتظر شکوفاشدن اقتصاد هستند. می‌خواهند آنچه آقای روحانی در اجلاس داووس به آن اشاره کرد، اتفاق بیفتد. بنابراین باید مقداری شرایط حاضر را تحمل کنند تا رشد اقتصادی اتفاق بیفتد و هزینه‌هایی که تا به حال پرداخته‌ایم، جبران شود.

گذر

خریدوفروش خانه ۴۱درصد کاهش یافت

● **ایسنا:** آغاز زمستان امسال هم با رکود در خریدوفروش خانه همراه شد و روند معاملات مسکن در دی‌ماه به‌گونه‌ای رقم خورد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۵۹هزار مورد (بیش از ۴۱درصد) از ثبت قراردادها کاهش یافت. دی ماه امسال بیش از ۱۳۴هزار معامله مسکن انجام شده که نسبت به دی‌ماه پارسال بیش از ۶۱هزار مورد کاهش یافته است. از مجموع معاملات مسکن در دی امسال حدود ۸۳هزارمورد مربوط به خریدوفروش بوده درصورتی‌که سال گذشته حدود ۱۴۲هزار قرارداد خریدوفروش خانه ثبت شده بود که کاهش ۵۹هزار موردی را به همراه دارد. درحالی که پیش‌بینی می‌شد با آغاز فصل زمستان درصدی از رکود بازار مسکن کاسته شود و معاملات رونق گیرد، کاهش چشمگیر معاملات مسکن در دی‌ماه نه‌تنها مهر تایید بر ادامه رکود بازار در سال جاری زد، بلکه کاهش چهارهزارموردی خریدوفروش را نسبت به ماه قبلش ثبت کرد.

سقف تسهیلات قرض‌الحسنه افزایش نمی‌یابد

● **فارس:** قائم‌مقام بانک‌مرکزی با اشاره به اینکه امکان بازنگری در نرخ سود بانکی برای سال آینده وجود دارد، گفت: فعلا افزایش سقف تسهیلات قرض‌الحسنه قابل‌تصور نیست. اکبر کمیجانی در پاسخ به سوالی مبنی بر ارایه پیشنهاد افزایش سقف تسهیلات قرض‌الحسنه به شورای پول و اعتبار از طرف بانک قرض‌الحسنه مهر ایران اظهار کرد: چنین چیزی را بنده ندیده‌ام. وی افزود: اگر این پیشنهاد از ناحیه بانک قرض‌الحسنه ارایه شود، باز هم باید بررسی شود، اما در مجموع منابع قرض‌الحسنه محدود بوده و متاسفانه در هشت‌ماهه اول سال منابع قرض‌الحسنه ۷/۹درصد نسبت به دوره مشابه سال گذشته کاهش یافته است.

افزایش وام ۳۰میلیونی بافت فرسوده در سال آینده

● **مهر:** معاون وزیر راه‌وشهرسازی از افزایش وام بافت فرسوده در سال آینده خبر داد و گفت: منابع بانک‌ها را از طریق املاک در اختیار شرکت عمران و بهسازی تامین کنیم که به صورت ضمانت بانکی در اختیار آنها قرار می‌گیرد. محمدسعید ایزدی در خصوص احتمال افزایش وام بافت فرسوده اظهار کرد: برای سال ۹۳ تلاش داریم از سقف بالاتری برای نوسازی برخوردار شویم که البته هنوز نهایی نشده است.